

## Studiebesök på Riddarhuset 21 november 2018



□



Vi var en stor grupp, sammanlagt 46 personer, som samlades i Riddarhusets magnifika trapphall denna lite kulna novemberdag.

Det var roligt att se att det var så många herrar med denna gång.



Vår guide, Oscar Langenskiöld, dök upp och började berätta.

Och som han berättade...

Han var verkligen engagerad av sitt uppdrag och berättade mycket livfullt och kunnigt om både palatsets historia och om adeln.



Det är de idag 663 adliga ätterna som äger huset. Ätternas huvudmän samlas till ett s.k. adelsmöte vart tredje år.

Husets fasad i rött tegel med vita pilastrar är förebilden för våra lantliga röda stugor med vita knutar.



På ovanstycket till den pampiga ekporten står adelns motto på latin: Arte et Marte, vilket betyder konst och krig.

Det är också namnet på Riddarhusets medlemstidskrift.



Under 1500-talet gick adlandet från att ha varit en uppgörelse mellan kronan och den enskilde frälsemannen till att bli en akt av kunglig nåd.

Genom Gustav II Adolfs och rikskanslern Axel Oxenstiernas försorg fick den svenska adeln en fast organisation för riksdagsarbetet. År 1625 beslutade rikets första stånd att upprätta ett riddarhus och år 1626 utfärdades den första riddarhusordningen.

I riddarhusordningen delades adeln hierarkiskt in i tre klasser: *herreklassen* (grevar och friherrar), *riddarklassen* (ättlingar till gamla riddar- och riksrådsätter) och *svenner* (övriga adelsmän).



Oscar berättade om den pampiga trapphallens betydelse.

De två breda trapporna som leder upp därifrån förenas i en enda jättebred trappa som leder upp till en av de pampigaste salarna: *Riddarhussalen*.

Så kunde man förnämt skrida uppför trappan på de anpassade, rätt låga, trappstegen



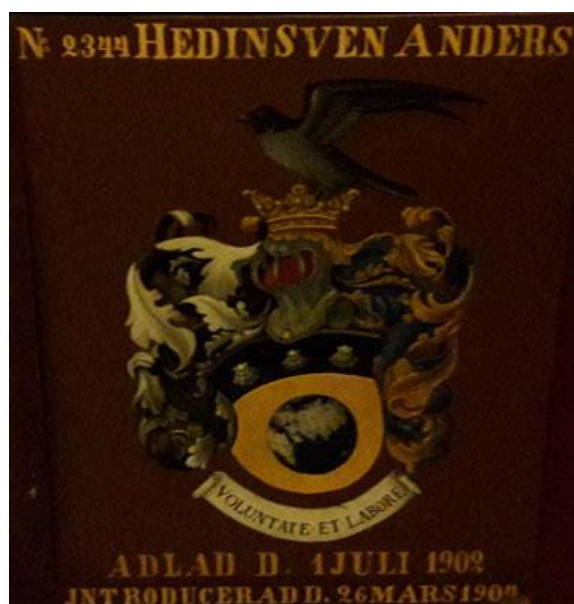


Vi slog oss ner i den ståtliga Riddarhussalen, där ätternas huvudmän fortfarande är placerade efter rang vid adelsmötena.



Numera används salen även för konserter (öppna för allmänheten och gratis) och andra evenemang.

Väggarna täcks av de adliga ätternas vapenplåtar i koppar. De 2331 vapenplåtarna är hängda efter rang, nummerordning och ättens introduktionsår i Riddarhuset.



Den siste personen som adlades var upptäcktsresanden Sven Hedin som adlades 1902 av Oscar II.

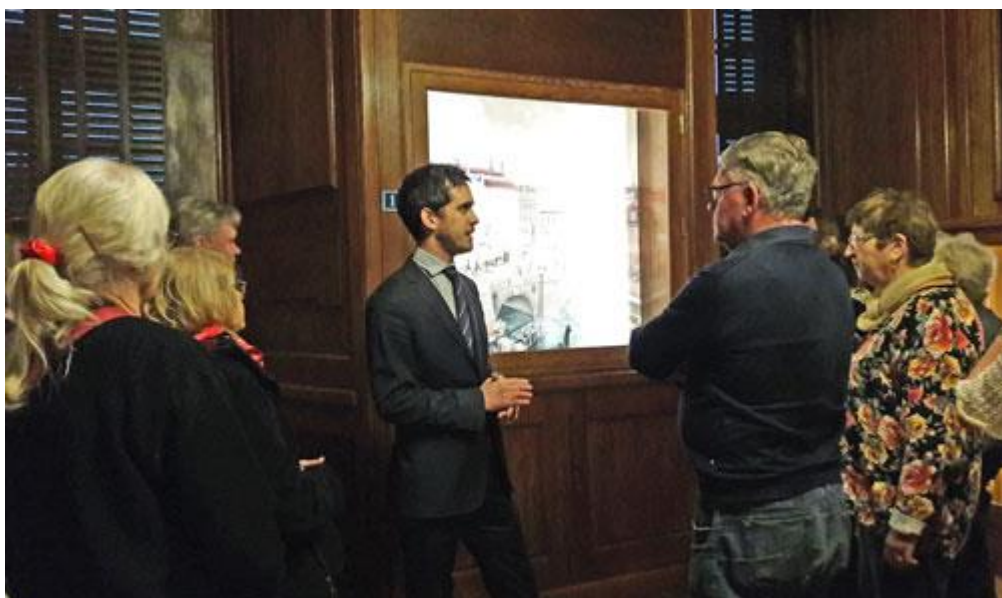
Sedan dess har alltså ingen mer blivit adlad, men monarkens rätt att adla upphörde först i och med den nya grundlagen 1975.



Den stora plafondmålningen i Riddarhussalen är utförd av konstnären David Klöcker Ehrenstrahl 1670–1675.

Från Riddarhussalen gick vi ner igen, till Lantmarskalkssalen. Men först stannade vi till i förrummet, där det numera är en utställning med bilder och föremål från Riddarhusets historia.

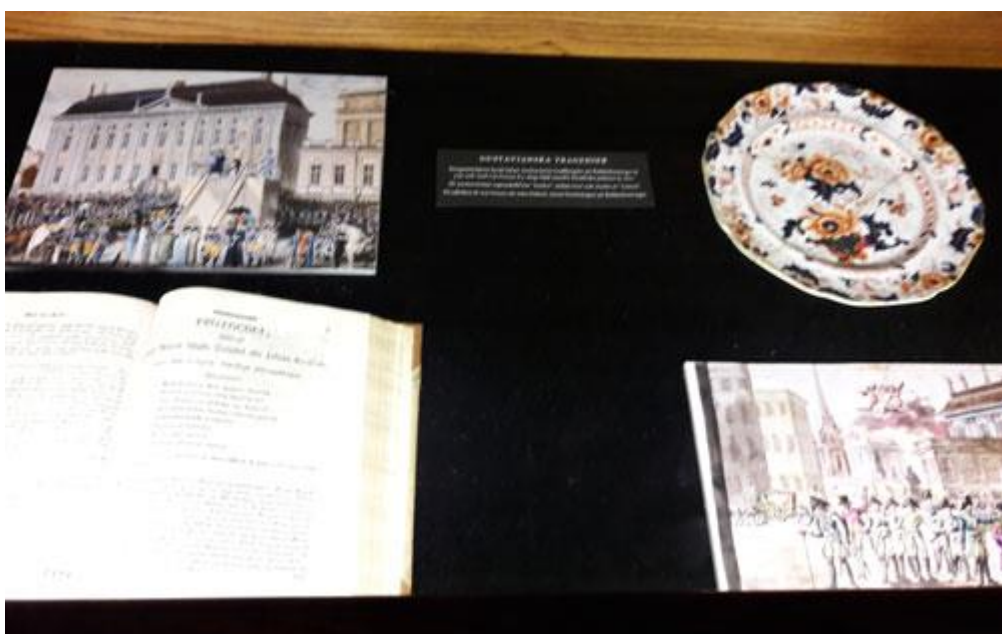




Här kan man se hur Riddarhuset såg ut under storhetstiden på 1600- och 1700-talen.



Riddarhustorget var då centrum av staden.



Kungamördaren Anckarström gisslades offentligt på Riddarhustorget och det uppmärksammas i en monter.

Här finns också den tallrik som Axel von Fersen d.y. ska ha ätit sin sista frukost på före den tragiska lynchningen 1810.



Lantmarskalkssalen har fått sitt namn efter galleriet av 54 stycken lantmarskalksporträtt.

Idag hålls middagar, bröllopsfester och andra festligheter här, men under 1700-talet var Lantmarskalkssalen det s.k. sekreta utskottets sammanträdeslokal. Detta mäktiga utskott bestod av representanter för ständerna: 50 adelsmän, 25 präster och 25 borgare. Bönderna hade inga representanter.



Det sista rummet vi fick se var det s.k. Blå rummet.

Här finns konsul Hjalmar Wicanders stora samling av vapenporslin. Detta är troligen den största samlingen som finns utställd av ostindiskt porslin med svenska adliga ätters vapen.

I rummet finns också fyra vitrinskåp som innehåller en stor samling sigillstampar.



På bordet mitt i rummet ligger de två lantmarskalkstavarna i silver.

\*\*\*\*\*

Riddarhuset har öppet varje helgfri måndag–fredag kl. 11.00 -12.00. Då kan man se ett urval av de olika rummen och salarna, bl.a. Blå rummet.

Besök Riddarhusets hemsida: [www.riddarhuset.se](http://www.riddarhuset.se). Där finns allt du vill veta.